

De Vredessoldaat

Scène 1: De ontmoeting en de warme wafel

(Het perron ligt er verlaten bij. Een mistige dinsdagochtend. Het stationsgebouw lijkt nog niet helemaal wakker. Af en toe klinkt in de verte een voorbijrijdende vrachtwagen. Een elektronische omroepstem kraakt even, maar zegt uiteindelijk niets bruikbaars.

NICOLE (72) zit op een houten bankje. Naast haar staat een stoffen boodschappentas. Op haar schoot ligt een bol donkergroene wol. Ze breit rustig. Niet gehaast. Alsof ze alle tijd van de wereld heeft. Ze stopt even, houdt de bijna afgewerkte muts omhoog, knijpt één oog dicht en bekijkt haar werk kritisch.

NICOLE schudt haar hoofd.

NICOLE Nee... dat wordt precies een muts voor een giraffe.
(Ze trekt een paar toeren weer los. Zucht zacht. Begint opnieuw. Van ver klinkt geschuifel. Een zware rugzak schuurt over de tegels. Nog vóór Louis zichtbaar wordt, horen we het geluid van iemand die véél te veel meesleurt. Dan verschijnt LOUIS (13). Zijn rugzak is bijna groter dan hijzelf. Hij sleept hem met enorme ernst voort alsof hij een militaire expeditie leidt. Hij stopt midden op het perron. Kijkt links. Kijkt rechts. Haalt een klein kompas boven. Draait er twee keer mee rond. Kijkt opnieuw.

LOUIS Exact zoals berekend.
(Hij zet de rugzak recht. De rugzak valt onmiddellijk weer om. Louis probeert hem opnieuw recht te zetten. Hij valt opnieuw. Derde poging. Weer om. Louis kijkt de rugzak streng aan. Dat is sabotage. (Hij geeft de rugzak een klein tikje alsof hij een ongehoorzame soldaat berispt. Daarna doet hij een reeks overdreven opwarmingsoefeningen. Knieheffen. Armen zwaaien. Nek losmaken. Hij ademt luid in en uit. Nicole breit gewoon verder zonder op te kijken.)

NICOLE Als ge hoopt dat die tas uit zichzelf gaat vliegen, jongeman, dan moet ik u teleurstellen.

(Louis bevriest midden in een stretch.)

De treinen rijden hier al amper op tijd. Vliegende rugzakken zitten echt niet in het budget.

(Louis draait zich militair om. Salueert.)

LOUIS Negatief, mevrouw. Dit betreft een tactische fysieke voorbereiding. De zwaartekracht is de eerste vijand die overwonnen moet worden. Een getraind lichaam heeft geen last van ballast.

(Nicole kijkt eindelijk op. Bestudeert hem een paar seconden. Kijkt dan naar de rugzak. Dan weer naar Louis.)

NICOLE Ik zou precies eerst die rugzak proberen overwinnen.
(Louis kijkt naar de rugzak. Kijkt terug. Heel ernstig.)

LOUIS Dat is fase twee.

NICOLE *(Kijkt over haar brilletje heen, glimlacht)* Nu, geloof me maar: de zwaartekracht wint uiteindelijk altijd. Mijn linkerknie kan je dat met uiterste precisie vertellen. Zodra er regen op komst is, geeft die knie zich meteen over. Maar zeg eens... het is dinsdagochtend, kwart over elf. Zou jij nu niet op school moeten zitten? Een geschiedenisles te volgen, of een wiskundeproefwerk te maken?

LOUIS *(Trots, met zijn borst vooruit)* Ik heb tijdelijk verlof genomen van school.
(Met de hielen tegen elkaar kletsend) Mijn naam is Louis.
Tactisch operationeel coördinator in opleiding.

NICOLE Dat klinkt indrukwekkend. Ik ben Nicole. Gepensioneerd.
In opleiding om mijn linkerknie niet te vervloeken als het gaat regenen.

(Ze schudden plechtig de hand. Louis schudt veel te hard. Nicole trekt haar hand lachend terug.)

NICOLE Amai...
Gij zijt precies van plan heel de wereld wakker te schudden.

LOUIS Dat is ongeveer de bedoeling.

(Er valt een korte stilte. Nicole ziet dat Louis staat te rillen. Hij probeert het te verbergen. Door nog rechter te gaan staan. Dat helpt niet.)

NICOLE Koude soldaten zijn slechte soldaten.

(Louis reageert niet. Zijn maag wel. Een enorme grom. Ze kijken allebei tegelijk naar zijn buik. Louis probeert onopvallend een kuchje na te doen. Het lukt niet.)

Dat was geen kuchje.

Dat was precies een ijsbeer die in uw maag woont.

LOUIS Dat was... interne communicatie.

(Nicole opent heel rustig haar tas. Ze doet dat zonder haast. Alsof ze exact weet wat er gaat gebeuren. Ze haalt een pakketje aluminiumfolie boven. Vouw het heel langzaam open. De geur van warme Luikse wafel vult het perron. Louis probeert niet te kijken. Kijkt toch. Kijkt weer weg. Kijkt opnieuw. Nicole merkt alles. Doet alsof ze niets merkt.)

NICOLE Lastig.

LOUIS Wat?

NICOLE Ik heb precies weer veel te veel gekocht.

Een mens alleen krijgt dat nooit op.

(Ze haalt een thermos boven. Draait de dop open. Er stijgt damp op.)

LOUIS Is dat...kaneel?

(Nicole glimlacht verrast.)

NICOLE Dat hebt ge direct geroken.

LOUIS Mijn mama doet dat ook.

...

Altijd.

(Voor het eerst is Louis geen generaal. Gewoon een jongen. Hij beseft het zelf. Herpakt zich onmiddellijk.)

LOUIS Maar... tijdens een missie mag een militair zich niet laten omkopen.

NICOLE Omkopen?

Welnee.

Ik ben de logistieke dienst.

En ik heb dringend versterking nodig.

Want anders moet ik die hele wafel alleen opeten.

En geloof me...

op mijn leeftijd begint dat tegen te steken.

(Louis kijkt naar de wafel. Dan naar Nicole. Dan weer naar de wafel. Zijn maag beslist uiteindelijk voor hem.)

LOUIS Ik zal...uit humanitaire overwegingen...assistentie verlenen.

(Hij sleept zijn rugzak naar het bankje. De rugzak blijft achter een paaltje haken.

Louis trekt. Niets. Trekt harder. Nog niets. Nicole staat zonder iets te zeggen op.

Ze tilt het paaltje niet op. Ze draait gewoon de rugzak een kwartslag. Hij komt meteen los.

LOUIS ...Daar had ik eigenlijk ook aan gedacht.

NICOLE Natuurlijk.

LOUIS Ik wilde u alleen de eer gunnen.

(Ze gaan zitten. Nicole breekt de wafel precies in twee gelijke stukken. Ze vergelijkt ze aandachtig.

Breekt van één helft nog een piepklein stukje af. Nu zijn ze perfect gelijk. Louis kijkt bewonderend.)

LOUIS Gij zijt precies ingenieur geweest.

NICOLE Nee.

Moeder.

Dat is ongeveer hetzelfde.

(Ze eten. Voor het eerst is het stil. Geen ongemakkelijke stilte. Gewoon twee mensen die samen een warme wafel eten terwijl de wereld even wacht.)

NICOLE *(Heel onschuldig)* Gelukkig hebt ge u wel efkes hier op het hoofdkwartier aangemeld om mij te helpen, hé.

LOUIS *(Heel serieus)* Oké. Bwa, maar om te voorkomen dat de rantsoenen verloren gaan. Dat zou zonde van de logistiek zijn.

NICOLE *(Glimlacht en geeft hem de helft van de wafel)* Precies. Heel slim, generaal. Waar gaat de reis eigenlijk naartoe?

LOUIS *(Neemt een grote hap, praat met een volle mond)* De wereld in, mevrouw. Ik neem de trein naar Brussel-Zuid, stap daar over op de nachttrein naar Oostenrijk, en vanaf daar reis ik door naar het Midden-Oosten. Een wereldreis met een heel belangrijk doel.

NICOLE *(Licht zachtjes, breit rustig verder)* Wow, een hele mond vol voor een jongen van... wat zal het zijn? Elf jaar?

LOUIS *(Verontwaardigd)* Dertien! En ik zit al in het eerste middelbaar, ja? Dat is de middelbare school. Geen basisschool meer. In sommige stammen ben je op die leeftijd al de baas van de jachtgroep. Dus ik ben zeker oud genoeg voor mijn missie.

NICOLE *(Haar blik wordt heel zacht en nieuwsgierig. Ze schenkt een bekertje warme chocolademelk in en geeft het hem.)* Tjonge... helemaal naar het Midden-Oosten. Dat vind ik wel heel moedig van u, Louis.

Maar euh...vertel eens, want mijn nieuwsgierige oma-hart wil daar nu natuurlijk alles over weten: wat gaat een slimme jongen van dertien daar precies doen? Enne... hoe zit dat eigenlijk met uw mama en papa? Die moeten toch ontzettend ongerust zijn dat hun grote avonturier zomaar op reis gaat?

LOUIS *(Zijn gezicht klaart helemaal op. Hij begint met veel warmte en trots te vertellen.)*
Oh, mijn mama en papa zijn echt de allerbeste van de hele wereld, mevrouw!
Mijn papa helpt me altijd met scouting-knopen en kan heel goed tenten opzetten en kampvuren maken. En mijn mama maakt altijd warme chocomelk met een speculaaske om te soppen als ik een beetje een minder dagske heb gehad.
En we lachen altijd keiveel aan de keukentafel.
Papa vertelt van die flauwe papa-moppen, en mama doet dan alsof ze een beetje kwaad is, maar ze moet er dan toch stillekes mee lachen.
Die zijn echt super, wij zijn kei-gelukkig samen.

Lied Louis

Aan Onze Keukentafel

(Vrolijk, speels. Alsof Louis het hele tafereel voor zich ziet. Ritme licht swingend, bijna als een kampvuurlied.)

Bij ons thuis staat altijd wel een stoel een beetje scheef,
Omdat er iemand snel ging zitten en een kattenbelletje schreef.
Er staan vaak vuile mokken op tafel, soms twee of soms wel vier,
En papa roept: "Wie heeft mijn bril?" terwijl die op zijn hoofd staat hier.
Als een dag eens tegenzit, of mijn lessen eens wat moeilijk zijn,
dan helpt mama me aan de keukentafel en dat vind ik reuzefijn
of papa maakt me aan het lachen met een mop of weer zo'n flauwe grap,
Ik wil ook zo'n papa worden, zo'n papa vind ik knap

Refrein Aan onze keukentafel, begint de mooiste dag,
Met warme chocomelk en een veel te luide lach.
Daar mag de wereld draaien en mag alles anders zijn,
Maar aan onze keukentafel voelt de wereld fijn.
Aan onze keukentafel, dicht bij mam en bij pap,
Is er altijd nog een plaatsje vrij en altijd nog een grap.
En als het buiten stormt of de regen valt met bakken neer,
Lijkt de hele wereld klein maar zijn we samen meer.

(iets rustiger)

Soms denk ik dat geluk te vinden is in een koekje of een wafel
Het hoeft geen groot geheim te zijn, het is gewoon een tafel
Een arm, zachtjes om je heen en tijd met goede mensen
Of iemand die vraagt hoe het gaat, is al wat je kan wensen.
Liefde hoeft niet zwaar te zijn, het is tot slot maar heel graag zien
Of iemand helpen, eten geven, of een muts breien misschien
Geluk kan je vinden in een lach en soms ook wel een traan
Misschien woont het geluk gewoon aan onze keukentafellaan

Refrein Daar aan onze keukentafel, begint mijn grootste droom,
Niet met een troon of medailles, maar juistekes heel gewoon.
Want wie zoveel liefde krijgt, wil die ooit weer verder geven,
Zodat ieder kind ter wereld zo'n tafel heeft in zijn leven.

Aan onze keukentafel, begint de mooiste dag,
Met warme chocomelk en een veel te luide lach.
En als ik ooit de wereld red, waar ik nu zo vaak van praat,
Dan neem ik eerst wat warmte mee van onze keukentafelstraat.

NICOLE *(Kijkt hem vertederd aan)* Klinkt gezellig, Louis. En... kennen ze eigenlijk uw grote plannen? Waarschijnlijk wel?

LOUIS *(Knikt heel enthousiast)* Ja, natuurlijk! We hebben er al veel over verteld aan de keukentafel. Ik heb ze ook gezegd dat dit het allerliefste is wat ik wil doen met mijn leven. Mijn grote droom. Ik wil er later mijn beroep van maken om vredessoldaat te worden. Geen twijfel mogelijk.

NICOLE *(Nieuwsgierig)* En vonden ze dat geen fantastisch plan?

LOUIS *(Trots)* Papa sloeg me op mijn schouder en zei dat hij het een heel mooi doel vond en dat hij me honderd procent steunt. En mama gaf me een dikke knuffel en zei dat ze heel trots is dat ik zo'n groot hart heb. Ze steunen me echt door dik en dun om mijn droom waar te maken!

NICOLE *(Kijkt hem even peinzend aan, ze begint de situatie te begrijpen. Ze glimlacht voorzichtig.)* Dat is fantastisch hé, Louis. *(lachend)*... zij dachten natuurlijk dat je het over 'later' had. Als je groot bent.

LOUIS *(Ontwijkt haar blik heel even, friemelt aan zijn wafel)* Bwa... 'later' is een heel rekbaar begrip, toch? Als ik wacht tot ik achttien ben, is de wereld misschien al lang verbrand. Een goede soldaat wacht niet tot de oorlog voorbij is om te gaan trainen. Dit is gewoon... mijn praktijkstage.

NICOLE *(Kijkt hem met een vleugje bezorgdheid en diepe vertedering aan)* Dus... ze weten eigenlijk niet dat ge hier nu zo direct aan die missie zou beginnen? Met die loodzware rugzak? Op weg naar Brussel?

LOUIS *(Slikt zijn hap wafel door, kijkt weer dromerig voor zich uit in de mist)* Niet... tot in de details, denk ik, nee. Maar ze steunen me in de grote lijnen, en dat is wat telt voor een missie. Als ik op het nieuws kijk, zie ik kinderen die moeten schuilen in kelders en

huilen omdat ze bang zijn. Dat is niet eerlijk. Ik ben zo gelukkig thuis, en zij hebben helemaal niks. Ik wil dat iedereen op de wereld net zo gelukkig kan zijn als ik ben met mijn mama en papa. En als de wereld in brand staat, kun je niet blijven wachten tot de volwassenen eindelijk eens klaar zijn met vergaderen over de kleur van de emmers water. Dan moet je er gewoon naartoe lopen met een volle emmer, niet dan?

NICOLE

(Leunt een beetje naar hem toe, diep onder de indruk van zijn pure oprechtheid)

Wow, lopen met een volle emmer... ook niet gemakkelijk, daarom dat je al wat oefent met die zware rugzak van u. En wat een ongelooflijk groot, warm hart heb jij.

(pauze, ze eten verder)

Vertel eens, heb jij al gedacht met wat voor water jij die brandjes gaat blussen?

Wat is je grote plan?

LOUIS

(Kijkt haar recht aan, met glinstering in zijn ogen, volledig in de ban van zijn idee) Ik ga de vrede afdwingen. Ik word vredessoldaat. Niet zo een die achter een bureau praat, maar een die er recht tussenin gaat staan. Ik ga vechten voor de vrede. Fysiek.

Lied: De Vredessoldaat (Louis)

(LOUIS tikt met zijn vingers een ritme op zijn gigantische rugzak. Eerst zachtjes, dan steeds steviger, alsof het een trommel is. Hij krijgt een fonkeling in zijn ogen en begint met veel energie te zingen. Gaandeweg begint Nicole ook met haar priemen, het ritme te tokkelen op verschillende materialen die zijn achtergelaten op het perron)

De kranten staan vol van vechten en haat
Huizen kapot in iedere straat.
Beelden die spreken van pijn en verdriet,
de klok tikt door, dus stop me niet!

Refrein : ... ik ben een vredessoldaat
 Die brengt vrede, liefde, weg met die haat!
 Geen tanks of geweren, maar vrede en rust,
 Tot elke brand in de wereld is geblust!

Met drie rollen ducttape en een rijpe banaan,
Kan ik al dat geweld en dictators wel aan.
Niet gaan wachten tot de boel is verbrand,
Je pakt een emmer en blust heel het land!

Refrein : ...ik ben een vredessoldaat
 Die brengt vrede, liefde, weg met die haat!
 Geen tanks of geweren, maar vrede en rust,
 Tot elke brand in de wereld is geblust!

(Het tempo vertraagt een beetje, zijn stem wordt zachter en warmer)

Ik heb het zo goed thuis,
een dak boven mijn hoofd,
Maar ergens ver weg zit een kind,
van zijn ouders beroofd,
Dat oorlog zo vreselijk kan zijn,
Geweld, verlies en zoveel pijn
Dus kom ik in actie, dat is mijn missie
ik wil vredessoldaat zijn!

Ik wil vredessoldaat zijn!

Ik wil vredessoldaat zijn!

(Louis marcheert trots over het perron)

Refrein : ...ik ben een vredessoldaat?

Die brengt vrede en liefde, weg met die haat!

Geen tanks of geweren, maar vrede en rust,

Tot elke brand in de wereld is geblust!

(Louis eindigt met een stoere sprong, landt met beide voeten stevig op de grond en salueert)

Ja, ik ben een vredessoldaat...

Scène 2: De tactiek van de banaan

(Nicole applaudisseert enthousiast vanaf haar bankje zodra Louis zijn stoere eindsprong maakt en salueert. Louis probeert zijn ademhaling onder controle te krijgen, maar glundert stiekem van de aandacht.)

NICOLE *(Klapklappend, zingt nog even verder)* Zie, nu! Een staande ovatie voor de vredessoldaat! Als de dictators in het Midden-Oosten ook maar half zo onder de indruk zijn van uw sprongkracht als ik, dan is de oorlog binnen een week voorbij. Wat een energie, Louis! Hahaha, dat rijmt.

LOUIS *(Zet zijn handen op zijn heupen, probeert niet te hard te hijgen)* Dank u, oma Nicole. Fysieke expressie is een belangrijk onderdeel van de psychologische oorlogsvoering. Je moet de vijand laten zien dat je niet bang bent om te bewegen.

NICOLE *(Glimlacht en wijst naar zijn rugzak)* Absoluut. Maar vertel me eens... Ik luisterde net heel goed naar je tekst, die was best heel scherp gevonden. Soms denk ik ook dat die grote mensen op tv gewoon eens heel hard in gang gezet moeten worden. Maar die banaan en die drie rollen ducttape? Is dat echt je hele wapenuitrusting? Generaal?

LOUIS Ja?

NICOLE Hoeveel kilo weegt die rugzak eigenlijk?

LOUIS Zevenentwintig komma vier.

NICOLE Wat zit daar in hemelsnaam allemaal in?

LOUIS Essentiële vredesuitrusting.

NICOLE Dat klinkt verdacht.

LOUIS Dat is geheim.

NICOLE Ik heb u een wafel gegeven.

LOUIS Dat verandert de veiligheidsvoorschriften enigszins. *(Hij haalt zes paar kousen tevoorschijn)*

NICOLE *(Probeert haar lach te onderdrukken)* Waarom zes paar kousen?

LOUIS Voetmoraal.

NICOLE Voetmoraal?

LOUIS Niemand begint een oorlog met natte voeten. *(Haalt heel serieus zijn banaan uit zijn jaszak en houdt hem stevig vast)*

NICOLE Een banaan???

LOUIS Onderschat de banaan niet, oma Nicole. Dit is een multifunctioneel tactisch hulpmiddel.

NICOLE *(Kijkt geamuseerd naar de banaan)* Een multifunctioneel tactisch hulpmiddel. Juist. Leg uit.

LOUIS *(Zet een stap dichterbij)* Kijk. Als ik een dictator tegenkom die begint te schreeuwen, dan trek ik mijn banaan. Van een afstandje lijkt het op een wapen.
Verwarringstactiek! En als ze dan nog steeds niet willen luisteren... dan pel ik hem op en eet ik hem op. Ultieme dominantie.

NICOLE Stel.
Ik ben dictator.

LOUIS Dat zou u goed afgaan, denk ik.

NICOLE Dank u.

NICOLE Ik ben dus dictator en ik zeg : "Ik wil meer land!"

LOUIS Nee.

NICOLE Toch wel.

LOUIS Nee.

NICOLE Toch wel.

LOUIS ...

NICOLE Zie je? Je bent je verwarringstechniek vergeten!
Ok, stel, ik ben je buurvrouw.
Buurman, uw kippen eten mijn sla op!

LOUIS *(denkt na, en heeft volgens hem de ultieme oplossing gevonden en lacht:)*
Ik heb geen kippen!

NICOLE Het zijn virtuele drone-oefenkippen.

LOUIS *(Louis staat weerom perplex)*

NICOLE *(Moet lachen)* Komaan generaal, gaan met die banaan!

NICOLE En hoe zit het met die feloranje ducttape?

LOUIS Ja, voor als praten niet meer helpt. Dan plak ik hun monden dicht. Het is feloranje, dus iedereen ziet meteen wie de ruziemakers zijn. Een moderne schandpaal!

(Louis stopt even, kijkt naar Nicole, en zijn houding wordt minder militair. Hij kijkt naar haar breiwerk.)

LOUIS U bent al de hele tijd bezig met die sjaal. U breit heel rustig. Mijn oma... die breide ook altijd. Helemaal zo, met diezelfde bewegingen.

NICOLE *(Stopt met breien en kijkt hem zacht aan)* Dat is een mooi compliment, Louis. Woont Uw oma ook ergens in de buurt?

LOUIS *(Zijn gezicht betreft, hij friemelt aan zijn jas)* Nee. Ze is vorig jaar overleden. Soms...

als ik het heel druk heb in mijn hoofd met mijn missies, dan vergeet ik het. Maar nu ik u zo zie zitten, met die wol... dan mis ik haar ineens heel erg.

NICOLE *(Legt haar hand even op zijn knie)* Wat verdrietig, Louis. Een oma is altijd zo'n beetje de rustplaats van een kleinkind. Ik snap heel goed, dat je ze soms mist.

LOUIS *(Kijkt haar onderzoekend aan)* Waarom zit u hier eigenlijk? U wacht niet op een trein. U bent hier ook alleen. Bent u ook op een missie?

NICOLE *(Ze kijkt naar de groene wol in haar handen)* Ik brei deze sjaal voor de daklozenopvang in Brussel. Het is daar in de winter verschrikkelijk koud. Ik ben hier omdat ik hier mensen zie. In de trein haast iedereen zich, met hun neus in hun telefoon, een beetje de wereld ontwijkend. Hier op het perron zie ik ze even stilstaan. En dan zit ik hier om te kijken of ik ergens een beetje warmte kan geven.

LOUIS *(Kijkt naar de sjaal en dan naar Nicole)* U bent dus eigenlijk ook een vredessoldaat. Op uw eigen manier.

NICOLE *(Glimlacht teder)* Misschien wel hé, Louis. We kunnen al een klein mini-legertje van vredessoldaten oprichten. Alleen doe ik het niet met ducttape. Ik doe het met wol. Het is natuurlijk een heel stuk trager, dat wel. Maar het houdt wel warm als het echt vriest.

LOUIS *(Laat de banaan zakken)* Dat is... dat is eigenlijk best wel een goede tactiek.

NICOLE *(Kijkt hem aan met diepe bezorgdheid)* Louis, jongen... Die grote meneren hebben echte geweren. Ben je niet bang dat ze jouw ducttape afpakken en jou in een donker kamertje opsluiten?

LOUIS *(Zijn stoere houding zakt een heel klein beetje in, hij kijkt naar de grond)* Ja... misschien wel... een beetje wel. Maar als iedereen bang is en thuis blijft, verandert er nooit iets. De volwassenen doen niks. Jullie kijken alleen maar naar het nieuws en zeggen: 'Och, wat erg toch allemaal.' En daarna gaan jullie gewoon weer comfortabel zitten breien op een perron!

NICOLE *(Wordt heel stil. Ze kijkt naar haar breiwerk en dan heel rustig en liefdevol omhoog)*

naar Louis. Haar stem is zacht.) Denk je dat ik brei omdat het me niks kan schelen, Louis? Omdat ik nergens meer naartoe ga?

LOUIS *(haalt zijn schouders op)* Ik weet het niet. Maar soms lijkt het alsof grote mensen gewoon gewend raken aan al die miserie en ellende.

NICOLE Dat dacht ik vroeger ook.

LOUIS Echt?

NICOLE O ja. Toen ik jong was, wilde ik ook de wereld veranderen.

LOUIS Echt waar?

NICOLE Tuurlijk. Ik was twintig en ik dacht dat ik alles wist.

LOUIS Dat klinkt eigenlijk heel logisch.

NICOLE *(lacht)* Dat dacht ik ook.

Ik ging betogen. Ik schreef boze brieven naar ministers. Ik stond op stoelen te roepen dat iedereen het verkeerd deed.

LOUIS En? Heeft het geholpen?

NICOLE Soms wel.
Maar meestal was ik vooral heel moe.

LOUIS Dus u hebt opgegeven?

NICOLE Nee.
Ik heb geleerd dat verandering soms begint op een plaats waar geen camera staat.

LOUIS Ja maar... als iedereen kleine dingen doet, wie doet dan de grote dingen?

NICOLE Misschien zijn grote dingen gewoon heel veel kleine dingen die samen besluiten

dezelfde kant uit te gaan.

LOUIS Maar wat hebt u dan veranderd? En waarom breidt u eigenlijk voor daklozen?

NICOLE Omdat mijn man vroeger altijd zei dat niemand de nacht buiten zou mogen doorbrengen. Toen hij gestorven is, wist ik niet goed wat ik met mezelf moest aanvangen. Dus ben ik beginnen breien.

LOUIS Mist ge hem nog?

NICOLE Elke dag.

LOUIS Nog altijd?

NICOLE Dat stopt niet echt.

LOUIS Dat klinkt vermoeiend.

NICOLE Dat is het soms ook.

LOUIS En wat doet ge dan?

NICOLE Ik maak soep.

LOUIS Soep?

NICOLE Ja.

LOUIS Waarom?

NICOLE Omdat ge niet tegelijk kunt huilen en prei snijden.
Mag ik u nog eens iets vragen, generaal?

LOUIS Vooruit dan maar.

NICOLE Kent gij de naam van jouw eerste kleuterjuf?

LOUIS Juffrouw Ann.

NICOLE Hoe komt het, denkt ge, dat ge dat nog weet?

LOUIS Omdat ze lief was.

NICOLE Zie je.

Niemand schrijft geschiedenisboeken over juffrouw Ann.

Maar gij draagt haar nog altijd mee.

Dat is ook verandering.

(Louis denkt na.)

LOUIS Dat is wel een heel kleine verandering.

NICOLE Een vijver wordt ook niet wakker met golven erin.

Eerst valt er één steentje.

Dan nog één.

En nog één.

LOUIS Maar oorlogen zijn geen vijvers.

NICOLE Nee.

Maar mensen wel.

(Een korte stilte.)

LOUIS Mijn oma zei ook al zoiets.

NICOLE Ja?

LOUIS Ze zei altijd dat mensen bloemen waren.

Dat je ze niet kon opentrekken als een knop dichtzat.

Dat je alleen maar zon moest geven.

NICOLE Dat klinkt als een wijze vrouw.

LOUIS Dat was ze ook.
(Zijn glimlach verdwijnt langzaam.)

NICOLE En wat zei uw wijze oma nog allemaal?

LOUIS Dat ik ooit eens president zou worden.

NICOLE Amai.

LOUIS Maar dan wel van een land met gratis wafels.
(beiden lachen)

NICOLE Ge mist haar wel hard, hè?

LOUIS Iedere dag.

(Louis zwijgt en laat de banaan in zijn schoot zakken. Hij kijkt naar de felgroene sjaal van Nicole en lijkt er diep over na te denken.)

(Sfeer: Een zachte, akoestische melodie. Het geluid van breinaalden die ritmisch tegen elkaar tikken vormt de basis van het ritme. Het tempo is traag en kalm.)

Lied Nicole

De Groene Muts

(Sfeer: Een zachte, akoestische melodie. Het geluid van breinaalden die ritmisch tegen elkaar tikken vormt de basis van het ritme. Het tempo is traag en kalm.)

Elke dag, ja keer op keer,
Zet ik mij op dit bankje neer,
En maak ik met de warmste wol,
Een muts, een sjaal, een trui met kol.
Treinen komen, treinen gaan,
Terwijl voor mij de tijd lijkt stil te staan
Dus breng ik wat genegenheid,
Wat warmte in de zware tijd.

Refrein geen oorlog, geen geschreeuw naar macht,
Alleen maar hoop in de kille nacht.
Voor wie kou voelt, of wie alleen staat,
Een groene muts die met je mee gaat.
Niet met wapens, of geweld,
of gehunker naar heel veel geld.
Maar in stilte en zonder geluid,
komen dromen soms zomaar uit.

Mensen rennen, of blijven staan,
Zo kunnen ze 't gehaast misschien wel aan.
Maar ik zit hier en brei de tijd,
Geef wat hoop voor haat en nijd.
Want als het vriest, en de harten zijn koud
Wil je iets dat goed de warmte houdt
En is een zelfgebreide muts of sjaal
Voor een koude nacht ideaal.

(Het tempo vertraagt, de melodie wordt ijler)

Het is maar wol, een beetje draad,
Een klein gebaar in de stationnekesstraat.
Geen supergroot strategisch plan,
Gewoon een muts, voor een vrouw of man.

(De breinaalden stoppen langzaam met tikken)

Een groene muts... Van mij, voor jou.

NICOLE Kijk eens, Louis. Voordat je weer vertrekt. Ik heb dit gemaakt. Een groene muts.

LOUIS *(Kijkt er even naar, verbaasd)* Wow, dank u oma Nicole, die zal ik goed kunnen gebruiken denk ik. Is dat voor de missie? Is het camouflage?

NICOLE *(Glimlacht)* Nee, jongen. Het is precies het tegenovergestelde. In die enorme rugzak van jou zit ducttape om mensen het zwijgen op te leggen. Dat is een harnas. Een harnas duwt de wereld weg, het sluit je op in je eigen gelijk. Maar een muts... een muts is de meest kwetsbare vorm van bescherming die er bestaat.

LOUIS *(Neemt de muts voorzichtig aan)* Hoe bedoelt u?

NICOLE Een harnas beschermt je tegen de wereld, maar het laat ook geen warmte door. Een muts doet dat niet. Hij sluit je niet af, hij omarmt je. Hij zegt: 'Ik ben er voor je, ook al is de wereld koud.' Ik geef hem aan jou omdat ik zie hoe hard je probeert om iedereen te redden, terwijl je zelf vergeten bent om warm te blijven. Als je deze draagt, hoop ik dat je onthoudt dat je geen soldaat hoeft te zijn om van betekenis te zijn. Soms is er zijn – echt aanwezig zijn – genoeg om de kou te verdrijven.

(Louis voelt aan de wol, zijn stoere houding is volledig verdwenen. Hij kijkt naar de muts alsof hij voor het eerst iets echt waardevols in handen heeft.)

LOUIS *(Zacht)* Het is geen wapen. Het is... een teken.

NICOLE Het is hoop, Louis. Niets meer, niets minder. En die is in deze wereld soms krachtiger dan drie rollen tape.

LOUIS Toch heb ik altijd het gevoel dat ik moet blijven bewegen. Als ik stilsta, wordt het hier in mijn hoofd zo... druk.

NICOLE Dat begrijp ik. Stilte is soms het hardste geluid dat er is. Zeg eens, Louis... je zong over je mama en papa. Dat jullie chocomelk drinken en grappen maken. Dat klinkt als een heel fijn huis. Waarom moet een jongen die zo'n fijn huis heeft, dan toch zo nodig de wereld gaan redden?

- LOUIS *(Zijn houding wordt weer stugger)* Omdat de wereld niet eerlijk is. En omdat ik... ik moet iets doen. Als iedereen blijft zitten, verandert er niks.
- NICOLE *(Ze legt haar breiwerk even weg en kijkt hem indringend aan)* Je bent dertien, Louis. Dat is de leeftijd waarop je eigenlijk alleen maar bezig hoort te zijn met school, vrienden en misschien een beetje onschuldige kattenkwaad. Waarom voelt een jongen van dertien zich verantwoordelijk voor de vrede in het Midden-Oosten?
- LOUIS *(Kijkt naar zijn handen. Zijn stem wordt zachter, bijna een gefluister)* Mijn oma is vorig jaar gestorven. Ze was haar zus gaan bezoeken in het Midden-Oosten. Toen begonnen de gevechten opnieuw. Ze is nooit meer thuisgekomen.
- NICOLE In het Midden Oosten?
- (Het blijft lang stil op het perron. Alleen de verre stadsgeluiden zijn hoorbaar.)*
- LOUIS Ja.
- En sinds die dag is het thuis niet meer hetzelfde.
- Mijn moeder huilt elke avond aan de keukentafel...
- Ze denkt dat ik slaap, maar ik hoor haar.
- (reprise van het liedje, aan de keukentafel, maar emotioneler)*
- (heel zacht)
- Aan onze keukentafel
- Is het stil geworden thuis
- De chocomelk staat klaar misschien
- Maar oma komt niet meer naar huis
- NICOLE *(Ze legt voorzichtig haar hand op zijn arm)* Och, Louis. Dat is een enorme last om alleen te dragen.
- LOUIS *(Kijkt haar met betraande ogen aan)* Ik dacht... als ik nu ook soldaat word. Als ik de vrede in de wereld ga herstellen ... misschien wordt ze dan wel terug gelukkig.
- NICOLE *(Haar stem is warm en vol begrip)* Misschien probeer je niet alleen de wereld te redden, Louis. Misschien probeer je vooral je mama te helpen.
- LOUIS *(Slikt een brok weg)* Is dat stom?

NICOLE Nee, jongen. Dat is het meest menselijke dat ik in tijden heb gehoord. Maar Louis, luister naar me: je kunt niemand redden door met ducttape en een banaan door het Midden-Oosten te reizen. Je kunt de kou thuis niet verdrijven door zelf ook in de kou te gaan staan.

LOUIS Wat moet ik dan doen? Ik kan niet gewoon... niks doen. *(Haalt ducttape uit de rugzak en legt ze bij Nicole op het bankje)*. Deze heb ik in ieder geval niet meer nodig.

NICOLE En wat moet ik nu met drie rollen feloranje ducttape?

LOUIS Geen idee.

NICOLE Misschien kan ik er een minister mee inpakken.
(kleine lach, kijkt naar de oranje rollen) En waarom kan je die niet meer gebruiken, generaal? Is de vijand opeens heel volgzaam geworden?

LOUIS *(Hij schudt zijn hoofd, zijn blik is serieus)* Nee. Maar ik dacht juist... Als ik met ducttape iemands mond dichtplak, dan hoor ik ook niet meer wat ze te zeggen hebben. Dan kan ik misschien wel bepalen dat ze zwijgen, maar ik begrijp nog steeds niet waarom ze zo boos zijn.

NICOLE *(Knikt instemmend)* Wow, goed gezien! En vrede die gebaseerd is op stilte, is alleen maar een pauze in de ruzie. Geen oplossing.

LOUIS *(Hij pakt de banaan vast, kijkt ernaar en legt hem voorzichtig bij de tape)* En deze... dit is geen dominantiewapen. Het is gewoon een stuk fruit. Ik denk dat die misschien ook wel nuttig kan zijn voor de mensen waar u sjaals en mutsen voor breit.

NICOLE *(Kijkt hem aan met een diepe wijsheid)* Soms is de dapperste daad niet het leger in gaan, maar de weg naar huis terugvinden. Je bent op zoek naar je oma, die je mist, maar misschien is je moeder wel op zoek naar haar jongste zoon, die ze nu zo mist.

(Louis kijkt naar zijn rugzak, dan naar Nicole. De trein kondigt zich aan met een zacht sissen en het rammelen van de rails. Het is de trein die de andere kant op gaat.)

LOUIS *(Kijkt naar de trein, dan naar zijn rugzak. Hij trekt de groene muts over zijn oren. Hij ziet er nu minder uit als een 'soldaat' en meer als een jongen van dertien.)* Oma Nicole? Als ik thuis kom... en ik plak de boel niet dicht met tape... denkt u echt dat het dan weer gezellig kan worden?

NICOLE *(Stopt met breien, kijkt hem aan met een glimlach die rimpels in haar ogen maakt)*
Louis, de warmste vuren worden niet geblust met water, en niet opgestookt met bevelen. Ze worden brandend gehouden door er gewoon te zijn voor elkaar.
Ga naar huis, generaal. Je troepen hebben je nodig.

Liedje: *De Wereld Begint Thuis*

Louis Ik wou de wereld gaan veranderen
Nicole Maar vergat thuis alle anderen
Louis Ik wou de oorlogen zo graag verslaan
Nicole Maar je bent bij je mama en papa weggegaan
Louis Ik dacht dat sterk zijn betekende
 Dat je alles alleen moest doen
Nicole Maar sterk zijn is soms durven zeggen
 “Ik ben moe, ik wil gewoon een zoen”

Refrein (samen)

Misschien begint de grote vrede
Niet aan een verre grens
Maar in een keuken vol verdriet
Met tijd voor één mens

Louis Ik dacht dat ik moest gaan vechten
 Omdat niemand anders dat deed
Nicole Maar soms is blijven ook een keuze
 Die stiller vecht dan je weet
Louis En als ik nu gewoon zou teruggaan
 Zonder plan, zonder groot idee
Nicole Dan neem je iets veel belangrijkers mee
 Louis, jij telt voor méér dan twee

(stilte – bijna gesproken, trager, intiemer)

Louis Maar wat als ik thuis kom en alles blijft hetzelfde?
Nicole Dan ben jij veranderd.
 En dat is nooit hetzelfde.
Louis En als dat niet voldoende is?
Nicole Dan begin je opnieuw.
 Maar zachter. Dichterbij.

Refrein (samen)

Misschien begint de grote vrede
Niet aan een verre grens
Maar in een keuken vol verdriet
Met tijd voor één mens

LOUIS *(heel zacht)* Ik dacht dat vrede iets was dat je moest winnen...

NICOLE *(zonder op te kijken)* Misschien is het iets dat je moet blijven houden.

LOUIS En waar begint dat dan?

NICOLE *(een kleine glimlach)* Hier.
(pauze)
Altijd hier.

LOUIS Oma Nicole...

NICOLE Ja, Louis?

LOUIS Denkt u dat ik ooit echt iets ga kunnen veranderen?

NICOLE *(Ze breit rustig verder, kijkt niet op)*
Ge hebt da al gedaan, jongen. Ge hebt alleen nog niet gemerkt waar.
(Louis knikt langzaam. Hij zet de groene muts goed op zijn hoofd.)

LOUIS Dan ga ik dat thuis maar eens gaan zoeken.

NICOLE Dat is de beste missie die ge kunt hebben. *(De deuren sluiten. Louis zwaait nog één keer. Nicole zwaait niet overdreven terug, alleen klein, bijna alsof het niets is—maar wel precies genoeg. De trein rijdt weg. Heel even stilte. Nicole blijft alleen op het bankje. Ze kijkt naar de plek waar hij zat. Dan haalt ze rustig een nieuwe streng wol uit haar tas.)*

NICOLE *(heel zacht, bijna tegen zichzelf)* Nog eentje dan.
(Ze breit verder. Het perron leeft verder. De wereld ook.)

Eindmuziek

Einde (Myriam Bastiaens, februari 2026)